

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 515

Archeologienota
Lubbeek, Schoolstraat
Herinrichting van de Schoolstraat

Deel 2: Programma van Maatregelen

Sebastiaan Augustin, Hanne De Langhe & Petra Driesen
november 2017

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2017K19) uitgevoerd worden voor de volledige zone waar bodemingrepen zullen plaatsvinden.

Op basis van het bureauonderzoek was het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de waarde van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Bijkomend onderzoek werd niet aanbevolen.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het voorliggend bureauonderzoek heeft duidelijk gemaakt dat het terrein over een matig tot hoog archeologisch potentieel beschikt.

Vermits het terrein reeds in de 18de eeuw op ca. 230 m afstand van de Waterloop, binnen de gradiëntzone op een hoger en droger gelegen positie lag, is het potentieel voor het aantreffen van prehistorische artefactensites in principe matig tot hoog.

CAI locaties die dateren uit de (proto-)historische periode liggen in de omgeving op topografisch vergelijkbare posities, waardoor het archeologisch potentieel voor het aantreffen van (proto-)historische resten als matig ingeschat kan worden, met de nadruk op resten uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Op het onderzoeksterrein zelf zijn geen CAI locaties gekend. Op basis van de cartografische bronnen is het onderzochte gebied steeds onbebouwd geweest en in gebruik geweest als weg, akker, moestuin en weiland met hoogstammen. Het terrein was steeds onbebouwd.

Het westelijk terreindeel is over een oppervlakte van ca. 765 m² echter grondig verstoord door de aanleg van recente nutsleidingen en verhardingen. De kans is groot dat potentieel aanwezige archeologische resten hierbij reeds vergraven zijn. De diepte van verstoringen in het oostelijk terreindeel (ca. 550 m²) is niet gekend, waardoor de impact ervan op het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief moeilijker te bepalen is. Voor een zone van ca. 200 m² kan echter uitgegaan worden van vrij diepgaande verstoringen door grondverzet voor de aanleg van een werfzone. Ook hier is de kans groot dat potentieel aanwezige archeologische resten (deels) vergraven zijn. Een zone van ca. 190 m² werd vermoedelijk in gebruik genomen als toegangsweg waarbij ook verstoringen kunnen hebben plaatsgevonden door afgravingen of door zwaar werfverkeer in combinatie met slechte weersomstandigheden. Of in deze zone de moederbodem en daarmee ook het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief verstoord is, kan echter allerminst met zekerheid vastgesteld worden.

Slechts een zone van ca. 180 m² binnen het huidige onderzoeksterrein is met vrij grote zekerheid onverstoord. Mogelijk kan deze zone uitgebreid worden tot een oppervlakte van ca. 370 m²⁴⁰. Hier kunnen nog potentieel waardevolle archeologische resten aanwezig zijn. De oppervlakte van dit terreindeel is echter beperkt. Bovendien heeft het terrein de vorm van een lijntracé, waardoor verder archeologisch onderzoek slechts een fragmentair beeld zou geven van het aanwezige bodemarchief.

⁴⁰ Indien de voorgenoemde toegangsweg relatief onverstoord is.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in deel 2: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op het onderzoeksterrein de heraanleg van de Schoolstraat, inclusief de verbreding van de bestaande weg en de aanleg van een gescheiden rioleringssysteem met de nodige buffering voor hemelwater. Alvorens deze werken van start gaan worden de bestaande verhardingen afgebroken en wordt bestaande riolering verwijderd.

Deze werken zullen diepgaande bodemingrepen met zich meebrengen over het volledige terrein, vnl. voor de aanleg van riolering (tot ca. 3 m onder het maaiveld) en ter hoogte van de grachten (tot ca. 3,10 à 3,40 m onder het maaiveld).

De bodemingrepen kunnen vnl. in het oosten van het terrein een impact hebben op het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief, vermits hier geen of slechts beperkte recente verstoringen gekend zijn en het oorspronkelijk bodemprofiel vermoedelijk vrij intact is vermits dit terreindeel in het verleden steeds onbebouwd was. De aanleg van een werfzone heeft naar alle waarschijnlijkheid wel verstoringen veroorzaakt waarvan de diepte tot heden onbekend is. Ter hoogte van deze werfzone en mogelijk ook ter hoogte van een toegangsweg, kan de impact bijgevolg beperkt zijn indien deze verstoringen de moederbodem bereikt hebben en/of dieper gaan dan de geplande bodemingrepen. Het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief is in dat geval immers reeds (deels) vergraven.

In het westen en het zuiden van het terrein liggen reeds heel wat nutsleidingen en riolering die naar alle waarschijnlijkheid het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief al (grotendeels) vergraven hebben tot op een aanzienlijke diepte. De geplande bodemingrepen snijden hier voornamelijk reeds geroerde bodem aan. In deze westelijke en zuidelijke zone is de impact bijgevolg naar alle waarschijnlijkheid beperkt.

1.4 Conclusie

Hoewel uit bovenstaande bevindingen bleek dat het archeologisch potentieel van het terrein matig tot hoog is, bleek uit het bureauonderzoek dat het terrein reeds vrij grootschalig verstoord is.

Enkel in het oosten van het terrein is er in een zone van 180 m² tot 370 m² nog een reële kans op het aantreffen van relatief onverstoord archeologisch erfgoed. Het gaat hier om een zone die beperkt is in oppervlakte en bovendien de vorm van een lijntracé heeft, hetgeen maakt dat geen grote aaneengesloten zone onderzocht kan worden en dat verder onderzoek slechts een fragmentair beeld zou opleveren.

Het potentieel op kenniswinst bij de uitvoer van verder onderzoek wordt bijgevolg als laag ingeschat. De kosten van zulk onderzoek wegen dan ook niet op tegen de baten, waardoor geen vervolgonderzoek geadviseerd wordt.

BIBLIOGRAFIE

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DEEBEN, J. & E. RENSINK (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al.(eds.), De steentijd van Nederland (*Archeologie* 11/12): 171-199.

DE GEYTER (2001), *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest: Kaartblad 32*, Leuven, Brussel.

GOOSSENS (2007), *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 32: Leuven*.

SCHEYS (1957), *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Glabbeek-Zuurbemde* 90 E.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHOEVEN,M., G.R. ELLENKAMP & D.M.G. KEIJERS (2010), Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87, 101.

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/2318>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163901>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163915>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163903>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/1113>

<https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163904>

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/302826>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/42653>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/42652>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/42650>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/42651>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

